

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 2016 р. № 4

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

Циклова комісія з соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи

Гарбузов Олександр С.
" 01 вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Освітньо-професійний ступінь	<u>фаховий молодший бакалавр</u>
Спеціальність	<u>231 Соціальна робота</u> (код і назва спеціальності (тей))
Інститут/факультет	<u>Фаховий коледж</u> (назва інституту, факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна психологія». – Одеса: ОНУ, 2021. – 24с.

Розробники: викладач 1 категорії О. М. Богданова

Робоча програма затверджена на засіданні ЦК з соціальної роботи
Протокол № 1 від. "27" 08 2021р.

Завідувач ЦК

(підпис)

Олена Богданова
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП Соціальна робота

(підпис)

Олена Федосенко
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Фахового коледжу

Протокол № 1 від. "27" серпня 2021р.

Голова НМК

(підпис)

Максимів Ю. О.
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні ЦК з соціальної роботи

Протокол № 1 від. "23" 08 2022р.

Завідувач ЦК

(підпис)

О. Богданова
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні ЦК з соціальної роботи

Протокол № 1 від. "25" 08 2023р.

Завідувач ЦК

(підпис)

О. Богданова
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів –4 годин – 120 змістових модулів –3 ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань 23 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність (код і назва) 231 « Соціальна робота»	Рік підготовки:	
	Спеціалізації: _____ (назва)	1-й	-й
	Рівень освіти: _____	Семестр	
		1-й	-й
		Лекції	
		34 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		66 год.	год.
		у т.ч. ІНДЗ*: - _____ год.	
	Форма підсумкового контролю: <u> усний іспит </u>		

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - забезпечення студентів спеціальності 231 «Соціальна робота» теоретичними знаннями з загальної психології, формування цілісної системи знань про загальні закономірності психічної діяльності людини, розвиток психологічної спостережливості.

Завдання:

- створення у студентів цілісного уявлення про психіку та особистість людини, творчій природі людської психіки;
- ознайомлення з системою основних психологічних категорій і загальними закономірностями психічної діяльності людини;
- оволодіння деякими прийомами і методами психологічного дослідження і самопізнання

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ІК- Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

а) загальних (ЗК):

в) спеціальних фахових (СК):

СК1 – розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів(психологічного, соціально- педагогічного, юридичного, економічного, медичного)

СК 4 – здатність до розуміння соціально- психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

ПРН 6. Використовувати методи профілактики, соціальної діагностики та сучасного інструментарію в професійній діяльності.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи загальної психології;
- основні категорії, принципи, завдання сучасної психології;
- структуру психіки;
- основні методи психології як науки;
- виникнення, розвиток та особливості свідомості людини;

- особливості несвідомих психічних явищ;
- поняття особистості, структуру особистості, індивідуально-психологічні та соціально-психологічні особливості особистості;
- зміст і структуру діяльності;
- закономірності мотиваційного та емоційно-вольового регулювання діяльності та поведінки людини;
- зміст та основні закономірності функціонування психічних пізнавальних, емоційних і вольових процесів;
- зміст психічних властивостей особистості;
- механізми та закономірності пізнавальних процесів

повинен вміти:

- оперувати категорійним апаратом психології;
- обґрунтовано пояснювати психологічні факти та явища;
- з психологічної точки зору пояснювати різноманітні особистісні прояви
- застосовувати знання з загальної психології при вивченні дисциплін професійної підготовки молодшого бакалавра спеціальності 231 «Соціальна робота».

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологія як система знань

Тема 1. Психологія як наука, предмет, її завдання. Принципи сучасної психології.

Психологія як наука про людину. Значення терміну “психологія”. Специфіка психологічного знання. Народна психологія. Життєва психологія. Релігійна психологія. Парапсихологія. Наукова психологія. Психологія як наука про психіку і психічні явища. Предмет, цілі і завдання сучасної психології. Психічні явища. Психічне життя людини. Основні категорії психології. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Психічні процеси: пізнавальні, емоційні, вольові. Психічні стани як характеристика загального стану психіки. Основні характеристики психічних станів: тривалість, спрямованість, стійкість, інтенсивність. Психічні властивості особистості: спрямованість, темперамент, характер, здібності. Принципи психології : принцип детермінізму, принцип відображення, принцип єдності психіки і діяльності, принцип розвитку психіки в діяльності, системно-структурний принцип.

Тема 2. Основні етапи становлення та розвитку психології як науки.

Розвиток психології як науки з філософії. Основні етапи становлення та розвитку психології як науки. Психологія як наука про душу. Психологія як наука про свідомість. Психологія як наука про поведінку. Психологія як наука про несвідоме. Психологія як наука про психіку як єдність свідомого і несвідомого,

зовнішнього і внутрішнього психічного у взаємодії людини зі світом. Основні наукові школи та напрямки психології . Психофізіологія. Психоаналіз. Біхевіоризм. Діяльнісний підхід. Гуманістична психологія. Когнітивна психологія. Культурно- історичний підхід. Основні галузі психології. Фундаментальні і прикладні галузі психології: соціальна психологія, вікова психологія, педагогічна психологія, зоопсихологія, юридична психологія, клінічна психологія, психологія праці, інженерна психологія, психологія спорту, психологія реклами, психологія мистецтва та ін. Загальна психологія, її предмет і задачі. Взаємозв'язок психології і сучасних наук.

Тема 3 . Методи наукової психології. Основні та допоміжні методи.

Загальне уявлення про методи наукового дослідження. Універсальні та спеціальні методи психологічного дослідження. Основні групи психологічних методів: не експериментальні та експериментальні. Основні неекспериментальні методи психології: спостереження, самоспостереження, бесіда, анкетування, аналіз продуктів діяльності. Експериментальні методи: природний і лабораторний експерименти, тестування. Основні типи психологічних тестів. Експеримент як основний метод сучасної психології. Види експериментів (лабораторний, природний).

Тема 4. Поняття про психіку. Особливості психіки, її функції.

Виникнення та розвиток психіки. Розвиток механізмів психічної діяльності. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Основні форми прояву психіки, їх взаємозв'язок. Психічні процеси. Психічні стани. Властивості особистості. Природа і механізми психічних явищ. Подразливість. Чутливість і відчуття, їхні властивості. Поведінка як процес пристосування до умов зовнішнього середовища. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. Основні функції психіки: відображення, регуляція поведінки і діяльності. Забезпечення адаптації до умов зовнішнього середовища — інтегративна функція психіки.

Змістовий модуль 2. Склад і структура особистості

Тема 5 . Індивід, індивідуальність, особистість. Психологічна структура особистості. Розвиток особистості. Формування особистості.

Загальне поняття про особистості. Особистість у філософії. Особистість у релігії. Особистість у соціології. Людина як суспільна істота, продукт історії людства. Поняття про особистість в психології. Співвідношення понять «індивід», «особистість», «суб'єкт діяльності», «індивідуальність». Особистість як предмет психологічного дослідження. Психічні процеси, стани і властивості особистості. Взаємозв'язок біологічного і соціального в особистості. Соціальне середовище і особистість. Формування і розвиток особистості. Теорії особистості (З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер, Г.Мюррей, К.Левін, А.Маслоу, К.Роджерс та ін.). Поняття про інтереси та їх види. Переконавання та ідеали особистості. Поняття про установку.

Цілі особистості та рівні її домагань. Індивід і особистість. Біологічне і соціальне в індивідуальному розвитку людини. Індивідуальні властивості людини. Соціальні умови і соціальний статус. Поняття соціалізації. Структура особистості. Сучасні підходи до опису особистості. Розвиток особистості. Саморозвиток і самоактуалізація особистості. Об'єктивний і суб'єктивний підходи до виділення рушійних сил розвитку особистості. Формування і розвиток особистості як процес, обумовлений уродженими потребами.

Тема 6. Поняття активності і діяльності. Діяльність як основна форма -- активності особистості. Структура діяльності.

Поняття активності. Активність особистості та її джерела. Активність і діяльність. Активність особистості як детермінанта розвитку психіки. Поняття діяльності. Діяльність як суттєвий вид активності людини. Мотиви і мети діяльності. Потреби як джерело активності особистості і її діяльності. Ієрархія потреб за концепцією А. Маслоу. Структура діяльності. Екстеріоризація та інтеріоризація дій як етапи розвитку та основна форма оволодіння діяльністю. Поняття про навички, вміння, звички. Основні види діяльності (ігрова, учбова, трудова) та їх порівняльна характеристика. Гра як провідна діяльність і її психологічні особливості. Учбова діяльність та її психологічна характеристика. Психологічна структура і зміст трудової діяльності. Творчість як самостійний вид діяльності. Фізіологія рухів і фізіологія активності. Принцип єдності діяльності і свідомості; діяльнісний підхід у психології. Потреби та мотиви діяльності. Мотивація в структурі вчинку.

Тема 7. Свідомість, самосвідомість особистості. Традиційна структура

Я- концепції.

Походження і розвиток свідомості. Визначення, функції. Свідомість і увага. Методи вивчення свідомості. Походження і розвиток мови у трудовій діяльності. Мовленнєве і не мовленнєве спілкування. Становлення свідомості і особистості в процесі придбання суспільно-історичного досвіду. Поняття інтеріоризації. Поняття про екстеріоризацію. Вищі психічні функції. Розвиток вищих психічних функцій. Дослідження Л. С. Виготського. Механізми регуляції дій та операцій. Свідомість – єдність суб'єктивного і об'єктивного. Суб'єктивна форма існування психічного – рефлексія, інтроспекція, самосвідомість, відображення психічного в самому собі. Психосоматичні явища. Самосвідомість, уявлення про Я – концепцію. Структура Я – концепції. Когнітивна складова Я-концепції. Компоненти Я-образу. Афективно-оцінна складова Я-концепції. Види самооцінки. Фактори, що впливають на формування самооцінки.

Тема 8. Несвідомі психічні явища

Несвідоме та його прояви. Автоматизми та автоматизовані дії. Теорії походження інтуїції та «віщих снів». Співвідношення усвідомлюваних і неусвідомлюваних

процесів у регуляції діяльності. Поняття установки (Д. Н. Узнадзе). Неусвідомлювані явища в психіці, їхня класифікація (підсвідомий, надсвідомий і несвідоме), і динамічний зв'язки з усвідомлюваними. Різні підходи до вивчення неусвідомлюваного. Дослідження несвідомого. Співвідношення свідомого і несвідомого в психіці. Різні підходи до вивчення несвідомого. З. Фрейд про природу несвідомого і його відношенню до свідомості. Прояв несвідомого. Механізми психологічного захисту. Способи психологічного захисту. Психологічні захисти особистості: заперечення, витиснення, проєкція, ідентифікація, раціоналізація, заміщення, відчуження, сублімація.

Тема 9. Індивідуально- психологічні властивості особистості. Темперамент.

Поняття про темперамент. Історія навчань про типи темпераменту. Навчання І. П. Павлова про типи ВНД як фізіологічній основі темпераменту. Фізіологічні механізми темпераменту (гуморальна, конституційна та психофізіологічна теорії). Типи темпераментів, їх психологічна характеристика. Основні властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, пластичність, ригідність, екстраверсія, інтроверсія, емоційна збудливість. Роль спадковості в походженні властивостей темпераменту. Роль темпераменту в трудовій і навчальній діяльності. Темперамент і індивідуальний стиль діяльності. Індивідуальний підхід до осіб з різними типами темпераменту.

Тема 10. Соціально-психологічна характеристика особистості. Характер.

Поняття про характер. Характер як система найбільш стійких рис особистості. Характер і темперамент. Типологія характеру Е. Кречмера. Система акцентуованих рис характеру за А. Лічко. Акцентуовані типи характерів за К. Леонгардом. Соціальні типи характеру за Е. Фроммом. Екстраверсія та інтроверсія як риси характеру. Психосоціотипи. Характер і захисні механізми. Характер і мотивація поведінки. Структура і риси характеру, його цілісність. Характер і спрямованість особистості. Спадковість і характер. Зв'язок характеру і темпераменту. Характер як прижиттєве утворення. Класифікація рис характеру. Формування характеру. Трансформація характеру протягом життя. Самовиховання.

Тема 11. Задатки та здібності людини.

Здатності людини. Загальна характеристика здібностей людини. Поняття про здатності. Задатки як органічні передумови здібностей. Класифікація здібностей. Загальні і спеціальні здібності. Теоретичні і практичні здібності. Навчальні і творчі здібності. Зв'язок між здібностями, знаннями, уміннями і навичками. Показники й ознаки здібностей. Рівні розвитку здібностей і індивідуальні розходження. Обдарованість. Компенсація здібностей. Майстерність і талант. Геніальність. Природа людських здібностей. Розвиток здібностей.

Змістовий модуль 3. Психічні процеси.

Тема 12. Відчуття: загальна характеристика, види та основні властивості відчуттів.

Загальна характеристика пізнавальних процесів. Загальне поняття про відчуття. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів. Значення відчуттів в житті людини і тварини. Фізіологічні механізми відчуття. Поняття про аналізатори. Рефлекторний характер аналізатора. Види відчуттів: екстероцептивні, інтероцептивні, пропріоцептивні. Загальне уявлення про класифікації відчуттів. Основні властивості і характеристики відчуттів. Властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація. Пороги відчуттів. Абсолютний і відносний пороги відчуттів. Сенсорна адаптація і взаємодія відчуттів. Відчуття і діяльність людини.

Тема 13. Сприймання. Основні властивості сприймання.

Загальна характеристика сприймання. Взаємозв'язок відчуття і сприймання. Сприйняття як цілісне відображення предметів. Фізіологічні механізми сприйняття. Основні властивості сприймання: предметність, структурність, осмисленість, цілісність, константність, вибірковість. Види сприймання. Залежність сприймання від попереднього досвіду особистості (апперцепція). Ілюзії сприймання. Основні класифікації сприймання: класифікація за основним аналізатором, класифікація за активністю сприймання, класифікація за формою існування матерії: простір, час, рух. Мимовільне сприймання. Довільне сприймання. Сприймання простору. Сприймання руху. Сприймання часу.

Тема 14. Пам'ять, види, основні механізми.

Поняття пам'яті. Загальна характеристика пам'яті. Органічні основи пам'яті. Сучасні теорії. Фізіологічні основи пам'яті. Види пам'яті за провідним аналізатором: зорова, слухова, дотикова, смакова, нюхова. Види пам'яті за характером психічної активності: образна, рухова, емоційна, словесно-логічна. Види пам'яті за тривалістю перебігу процесу: короткочасна, довготривала, оперативна. Види пам'яті за характером мети діяльності: мимовільна, довільна. Види пам'яті за розумінням змісту інформації: смислова, механічна. Заучування. Основні механізми пам'яті: запам'ятовування, збереження, відтворення, впізнання, спогади, забування. Етапи логічного запам'ятовування. Пам'ять і мислення. Умови міцного запам'ятовування. Розвиток пам'яті дитини, учня, юнака, дорослої людини. Індивідуальні відмінності пам'яті.

Тема 15. Мислення. Розумові операції.

Поняття про мислення. Опосередкований характер мисленого відображення дійсності. Узагальнений характер відображення дійсності. Мислення і чуттєве пізнання. Мислення і мовлення. Соціальна природа мислення. Практика - джерело мислительної діяльності. Фізіологічні основи мислення. Форми

мислення: поняття, судження та умовиводи. Мисленнєві операції та їх характеристика: аналіз, синтез, порівняння, конкретизація, абстрагування, узагальнення, класифікація та систематизація. Мислення і розв'язування задач. Види мислення: наочно-дійове, наочно-образне, словесно-логічне. Способи мислення: індукція, дедукція, аналогія. Поняття про інтелект та основні підходи до його вивчення.

Тема 16. Увага. Керування увагою.

Увага як психічний феномен. Увага і свідомість. Фізіологічні механізми уваги. Характерні риси уваги. Розподіл уваги. Концентрація уваги. Стійкість уваги. Обсяг уваги. Переключення уваги. Основні види уваги: мимовільна, довільна, після довільна. Умови виникнення різних видів уваги. Механізми виникнення. Фактори, які сприяють збільшенню стійкості, концентрації та обсягу уваги. Розвиток і виховання уваги. Основні критерії вихованості уваги.

Тема 17. Уява: поняття, види, форми

Поняття про уяву. Соціальна природа уяви. Механізми уяви. Уява та об'єктивна дійсність. Види уяви: мимовільна (пасивна), довільна(активна) уява. Відтворююча і творча (перетворююча) уява. Прийоми уяви: типізація, гіперболізація, схематизація, аглютинація. Функції уяви. Уява і творчість. Мрія і практична діяльність. Уява й особистість. Характер процесів уяви. Індивідуальні властивості уяви. Розвиток уяви.

Тема 18. Емоції і почуття. Форми прояву емоційних переживань.

Поняття емоцій. Роль емоцій в житті людини. Основні функції емоцій. Поняття про емоційне реагування. Класифікація емоцій. Психічні стани. Позитивні психічні стани. Негативні психічні стани. Стрес, тривожність. Види почуттів: моральні, інтелектуальні, естетичні, праксичні. Емоції успіху-неуспіху, емоційний тон, стрес, фрустрація. Рівні емоційних станів. Вираження емоцій. Об'єктивні і суб'єктивні показники емоцій, їхня надійність. Фізіологічні основи емоцій. Емоційні властивості людини. Зв'язок емоцій і потреб людини. Індивідуальна своєрідність емоцій і почуттів. Совість як емоційно-моральна якість особистості. Любов як емоційне почуття. Розвиток емоційно-особистісної сфери в людини.

Тема 19. Вольова сфера особистості. Поняття про волю і вольову поведінку.

Поняття про волю. Функції волі. Прояви волі. Потяги і бажання. Прагнення особистості. Ризик і його види. Вольові якості. Простий і складний вольовий акт. Структура складного вольового акту. Вольова дія і вольова регуляція. Довільне і вольове регулювання. Властивості волі. Воля як вищий рівень регуляція. Вольові процеси і їхнє вивчення. Вольові якості особистості. Вікові та індивідуальні особливості волі. Завдання виховання та самовиховання волі. Проблема свободи

волі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6
<i>Змістовий модуль 1. Психологія як система знань</i>					
Тема 1. Предмет психології як науки, її завдання. Принципи сучасної психології.	4	2			2
Тема 2. Основні етапи становлення та розвитку психології як науки.	5	2			3
Тема 3. Методи наукової психології. Основні та допоміжні методи.	7	2	2		3
Тема 4. Поняття про психіку. Особливості психіки, її функції.	9	2	2		5
Разом за змістовим модулем 1	25	8	4		13
<i>Змістовий модуль 2. Склад і структура особистості</i>					
Тема 5. Індивід, індивідуальність, особистість. Психологічна структура особистості	5	2			3
Тема 6. Поняття активності і діяльності. Діяльність як основна форма - активності особистості. Структура діяльності.	8	2	2		4
Тема 7. Свідомість, самосвідомість особистості. Традиційна структура Я-концепції. Розвиток особистості. Формування особистості.	8	2	2		4
Тема 8. Несвідомі психічні явища	5	2			3
Тема 9. Індивідуально- психологічні властивості особистості. Темперамент.	8	2	2		4

Тема 10. Соціально-психологічна характеристика особистості. Характер.	5	1	1		3
Тема 11. Задатки та здібності людини	7	1	1		5
Разом за змістовим модулем 2	46	12	8		26
<i>Змістовий модуль 3. Психічні процеси.</i>					
Тема 12. Відчуття: Загальна характеристика, види та основні властивості відчуттів.	5	2			3
Тема 13. Сприймання. Основні властивості сприймання	8	2	2		4
Тема 14. Пам'ять, види, основні механізми.	8	2	2		4
Тема 15. Мислення. Розумові операції.	8	2	2		4
Тема 16. Увага. Керування увагою.	3	1			2
Тема 17. Уява: поняття, види, форми	3	1			2
Тема 18. Емоції і почуття. Форми прояву емоційних переживань.	5	2			3
Тема 19. Вольова сфера особистості. Поняття про волю і вольову поведінку.	9	2	2		5
Разом за змістовим модулем 3	49	14	8		27
Усього годин	120	34	20		66

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Принципи, методи та місце психології у структурі сучасних наук	2
2	Психіка людини та її структура	2
3	Діяльність як основна форма активності особистості.	2
4	Походження і розвиток свідомості людини. Неусвідомлювані психічні процеси	2
5	Типи темпераментів, їх психологічна характеристика	2
6	Характер як соціально - психологічна особливість	2

	людини. Задатки и здібності .	
7	Особливості сприймання.	2
8	Пам'ять як психічний процес	2
9	Мислення як психічний процес	2
10	Воля як психічне явище. Вольові процеси.	2
		20

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет психології як науки, її завдання. Принципи сучасної психології. <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ самостійна робота з допоміжною літературою 	2
2	Тема 2. Основні етапи становлення та розвитку психології як науки. <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ самостійна робота з допоміжною літературою 	3
3	Тема 3. Методи наукової психології. Основні та допоміжні методи. <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ самостійна робота з допоміжною літературою, ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 1 	3
4	Тема 4. Поняття про психіку. Особливості психіки, її функції. <ul style="list-style-type: none"> опрацювання лекційного матеріалу ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ самостійна робота з допоміжною літературою (конспект) ▪ підготовка до семінарського заняття 2 ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до періодичного контролю (ЗМ1:теми 1-4) 	5

5	<p>Тема 5. Індивід, індивідуальність, особистість. Психологічна структура особистості .</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми 	3
6	<p>Тема 6. Поняття активності і діяльності. Діяльність як основна форма - активності особистості. Структура діяльності.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 3 	4
7	<p>Тема 7.Свідомість, самосвідомість особистості. Традиційна структура Я-концепції. Розвиток особистості. Формування особистості.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 4 	4
8	<p>Тема 8. Несвідомі психічні явища.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми 	3
9	<p>Тема 9. Індивідуально-психологічні властивості особистості. Темперамент.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 5 ▪ проходження діагностичного тесту на визначення типу темпераменту Айзенка EPQ -R(онлайн) 	4
10	<p>Тема 10. Соціально-психологічна характеристика особистості. Характер.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ проходження діагностичного опросника Леонгарда-Шмишека на акцентуації характеру(онлайн) 	3
11	<p>Тема11. Задатки та здібності людини</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) 	5

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 6 ▪ підготовка до періодичного контролю (ЗМ2:теми 5-11) 	
12	<p>Тема 12. Відчуття : Загальна характеристика, види та основні властивості відчуттів.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми 	3
13	<p>Тема 13. Сприймання. Основні властивості сприймання</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 7 	4
14	<p>Тема 14. Пам'ять, види, основні механізми.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 8 	4
15	<p>Тема 16. Мислення. Розумові операції.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття 9 	4
16	<p>Тема 15. Увага. Керування увагою.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми 	2
17	<p>Тема 17. Уява: поняття, види, форми</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми 	2
18	<p>Тема 18. Емоції і почуття. Форми прояву емоційних переживань.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми 	3

19	Тема 19. Вольова сфера особистості. Поняття про волю і вольову поведінку. <ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювання лекційного матеріалу(конспект) ▪ робота з допоміжною літературою ▪ складання глосарію ключових понять із зазначеної теми ▪ підготовка до семінарського заняття ▪ підготовка до періодичного контролю (ЗМЗ:теми 12-19) 	5
	Разом	66

9. Методи навчання

1. Лекція (лекція-доповідь, лекція-бесіда, лекція-дискусія). В ході лекцій за характером логіки пізнання впроваджуються аналітичний, синтетичний, індуктивний та дедуктивний методи. За рівнем самостійної розумової діяльності – проблемний виклад та частково-пошуковий метод.

2. Семінарські заняття передбачають семінари для закріплення і систематизації знань та семінари для вивчення нового матеріалу. За формою проведення – семінар-бесіда, семінар-обговорення (реферативний), семінар-дискусія, семінар-практикум.

10. Форми контролю та методи оцінювання

Поточний контроль рівня знань студентів

Основне завдання поточного контролю є:

- перевірка вивченого матеріалу
- визначення ступеня його засвоєння
- вироблення навчальних та дослідницьких навичок
- формування вміння самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації
- вироблення навичок письмової та усно самопрезентації

Поточний контроль буде здійснюватися за трьома напрямками:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях;
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять;

Періодичний контроль рівня знань студентів.

Здійснюється після закінчення змістовного модулю (ЗМ1, ЗМ2,ЗМ3) і включає в себе :

- перевірка конспекту з лекційним матеріалом та матеріалом для самостійного опрацювання
- перевірка глосарія термінів та понять
- перевірка розуміння основних понять за темами змістовного модулю; здійснюється або у вигляді письмової роботи, тестування або усно у вигляді бесіди з викладачем поза рамками аудиторних занять; оцінюється адекватність використання психологічних понять

Підсумковий контроль знань студентів

Буде здійснено в кінці семестру у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання усіх поточних та періодичних форм контролю, передбачених робочою навчальною програмою .

При виведенні загальної оцінки студента береться до уваги результати поточного, періодичного та підсумкового контролю знань.

Форма проведення іспиту – усне опитування.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
Відмінно	Студент має повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміє вільно виконувати практичні завдання. У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; вільно використовує термінологію. Вміє робити самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, але у відповідях студента наявні незначні помилки. Має стійкі навички виконання різних по типу завдань.
Задовільно	Студент володіє навчальним матеріалом на слабкому рівні, відтворює певну частину навчального матеріалу, знає тільки основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак

		вивченого. Робить суттєві помилки у виконанні практичних завдань.
Незадовільно можливістю повторного складання	3	Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно(без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	Студент не володіє навчальним матеріалом, виконани лише елементи завдань, передбачених робочою програмою

11. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет і завдання психології.
2. Джерела психологічних знань.
3. Основні етапи розвитку психології як науки.
4. Принципи сучасної психології.
5. Експеримент як метод психології. Види експеримента.
6. Методи опитування
7. Методи спостереження та самоспостереження.
8. Поняття «людина», «особистість», «індивід», «індивідуальність».
9. Поняття свідомості. Структурний аналіз свідомості.
10. Несвідоме та його прояви. Автоматизми та автоматизовані дії.
11. Психологічна структура особистості.
12. Основні ознаки особистості.
13. Активність особистості людини. Потреби, мотиви, рівні усвідомлення мотивів, інтереси, цілі.
14. Фактори, які сприяють розвитку особистості.
15. Саморегуляція особистості.
16. Спрямованість особистості.
17. Потреба, мотив. Ієрархія потреб за концепцією А. Маслоу
18. Поняття активності і діяльності. Структура діяльності.
19. Взаємозв'язок свідомості, самосвідомості та Я-концепції
20. Самосвідомість як вищий рівень розвитку свідомості.
21. Структура Я-концепції.
22. Когнітивна складова Я-концепції.
23. Афективно-оцінна складова Я-концепції
24. Поведінкова складова Я-концепції.

25. Самовиховання особистості. Особистісне самовизначення.
26. Вплив самооцінки на поведінку людини.
27. Самооцінка та ставлення до себе у структурі Я-концепції.
28. Функції Я-концепції.
29. Фактори, що формують самооцінку.
30. Механізм психологічного захисту. Загальна характеристика.
31. Темперамент як індивідуально-психічна властивість особистості.
32. Головні властивості темпераменту
33. Психологічна характеристика темпераменту (за І. П. Павловим).
34. Основні риси холеричного темпераменту.
35. Загальна характеристика сангвінічного темпераменту.
36. Флегматичний темперамент та його ознаки.
37. Характеристика меланхолічного темпераменту.
38. Темперамент і діяльність.
39. Поняття про характер та його структуру.
40. Риса характеру.
41. Типи акцентуалізації характеру.
42. Формування характеру.
43. Поняття про здібності. Кількісна та якісна характеристика здібностей.
44. Структура здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Задатки та здібності
45. Формування здібностей. Розвиток педагогічних та психологічних здібностей.
46. Відчуття. Загальна характеристика,
47. Види відчуттів.
48. Основні властивості відчуттів.
49. Сприймання. Основні властивості сприймання.
50. Увага. Основні характеристики.
51. Види уваги та їх порівняльні характеристики
52. Формування та розвиток пам'яті.
53. Загальне поняття пам'яті, сучасні теорії пам'яті
54. Види пам'яті. Види пам'яті. Рухова, емоційно-образна, словесно-логічна пам'ять.
55. Процеси пам'яті, індивідуальні особливості пам'яті, типи пам'яті.
56. Формування та розвиток пам'яті.
57. Поняття про мислення, як вищу форму пізнавальної діяльності
58. Види мислення та їх індивідуальні особливості

59. Аналіз та синтез в процесах мислення, єдність мислення та мовлення.
60. Мислення та розв'язання задач.
61. Уява: поняття, види, форми.
62. Розвиток мислення та уяви.
63. Роль емоцій у діяльності людини.
64. Форми прояву емоційних переживань.
65. Різновиди почуттів.
66. Теорії емоцій.
67. Поняття про волю, мотиваційна сфера особистості та вольова діяльність.
68. Важливі особливості вольової діяльності.
69. Вольовий акт та його структура. Вольові зусилля.
70. Вольові якості особистості та їх формування.
71. Завдання виховання та самовиховання волі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний і Періодичний контроль			Підсумковий контроль - усний іспит	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
<p>1.Поточний контроль: -усне опитування під час занять - 1 б.*3=3б.</p> <p>-відповіді на семінарських заняттях(С31, С32) 2*5=10 б.)</p> <p>2.ЗМ 1: -конспект лекцій, глосарій - 2 б. -або тестування по темах ЗМ1 , або усна бесіда по ключовим поняттям ЗМ11 -10б.</p> <p>25 балів</p>	<p>1.Поточний контроль : -усне опитування під час занять - 1 б.*3=3б.</p> <p>-відповіді на семінарських заняттях(С33, С34 С35, С36) 4*5=20б.</p> <p>2.ЗМ 2: -конспект лекцій, глосарій -2 б. -самостійна робота – проходження діагностичного тесту на визначення типу темпераменту Айзенка EPQ -R , опис результатів – 5 б. -проходження діагностичного опросника Леонгарда-Шмишека на</p>	<p>1.Поточний контроль: -усне опитування під час занять -3б.</p> <p>-відповіді на семінарських заняттях(С37, С38, С39, С310) 4*5=20б.</p> <p>2.ЗМ 3: -конспект лекцій, глосарій -2б. -самостійна робота- 5 б. -або тестування по темах , або усна бесіда по ключовим поняттям ЗМ3 – 10 б.</p> <p>40 балів</p>	<p>100 балів Min-60 б.</p>	<p>100 балів</p>

	акцентуації характеру – 5 б.			
	35 балів			

Підсумковий бал з дисципліни “Загальна психологія” визначається як середньозважена величина.

Максимальна оцінка за повний обсяг виконаних навчальних елементів дисципліни – 100 балів, мінімальні необхідні бали для допуску до іспиту - 60 балів

Підсумковим контролем з дисципліни є іспит, білет до якого складається з теоретичної частини (2 запитання) та практичної частини (1 питання прикладного характеру).

Іспит відбувається за всіма змістовними модулями дисципліни.

Максимальна оцінка за правильні відповіді на всі питання екзаменаційного білету становить 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для ОК загальноосвітньої підготовки	для заліку
98-100	A	12	
94-97		11	
90-93		10	
85-89		B	

80-84	C	8	зараховано
75-79		7	
70-74	D	6	
65-69	E	5	
60-64		4	
52-59	FX	3	не зараховано з можливістю повторного складання
44-51		2	не зараховано з можливістю повторного складання
35-43		1	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Опорні конспекти лекцій у Goole Classroom
3. Підручники та навчальні посібники.
4. Плани семінарських занять з дисципліни.
5. Питання та завдання для підготовки до складання змістовних модулів.
6. Питання для підготовки до іспиту

14. Рекомендована література Основна

1. Дуткевич Т. В. Загальна психологія / Т. В. Дуткевич. – Київ : Центр навчальної літератури, 2016. – 388 с.
2. Ільїна Н. М. Загальна психологія: теорія та практикум / Н. М. Ільїна С. О. Мисник. – Київ : Університетська книга, 2017. – 352 с.
3. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях: навч. Посіб. / Н. М. Ільїна. – Київ : Університетська книга, 2018. – 239 с.
4. Загальна психологія : навч. посіб. / О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.

5. Максименко С. Д. Загальна психологія / С. Д. Максименко. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 272 с.
6. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник / В. П. Москалець. – Київ : Ліра, 2020. – 564 с.
7. Савчин М. В. Загальна психологія : підручник: вид. 3-тє, стереотип. / М. В. Савчин. – Київ: ВЦ «Академія», 2020. – 344 с.

Додаткова

8. Баррет Л. Ф. Як народжуються емоції: Таємне життя мозгу / Л. Ф. Баррет . – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 480 с.
9. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. – 5- те видан., випр. і доп. /М. Й. Варій. – Львів: Априорі , 2016. – Т.1. – 382 с.
10. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. – 5- те видан., випр. і доп. /М. Й. Варій. – Львів: Априорі, 2016. – Т.1. – 358 с.
11. Варій М. Й. Основи психології і педагогіки: навч. Посібник / М. Й. Варій, В. Л. Ортинський. – Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 376 с.
12. Варій М. Й. Психологія особистості: навч. посібник / М. Й. Варій. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
13. Загальна психологія: підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – Київ : Каравела, 2009. – 464 с.
14. Іллін Є. П. Мотивація і мотиви / Є. П. Іллін. – Київ: Навчальна книга – Богдан, 2013. – 512 с.
15. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості / Т. С. Кириленко. – Київ : Либідь, 2007. – 256 с.
16. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник / В. П. Москалець. – Київ – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2020. – 435 с.
17. М'ясоїд П.А. Психологічне пізнання: історія, логіка, психологія / П. А. М'ясоїд. – Київ : Либідь, 2016. – 560 с.
18. Приходько Ю. О. Психологічний словник-довідник / Ю. О. Приходько, В. І. Юрченко. – Київ : Каравела, 2020. – 418 с.

19. Психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол.авторів; за ред.І.Ф. Прокопенка; худож. – оформлювач Ю.Ю. Романіка. – Харків : Фоліо, 2012. – 863 с.
20. Столяренко О. Б. Психологія особистості: Навч. Посібник / О. Б. Столяренко. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
21. Титаренко Т. М. Сучасна психологія особистості / Т. М. Титаренко. – Київ: Каравела, 2013. – 312 с.
22. Трофімов Ю.Л. Психологія: Підручник. 3-тє вид., стереотип. / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук. – Київ : Либідь, 2001. – 560 с.
23. Фурман А. В. Психологія Я-концепції: Навчальний посібник / А. В. Фурман, О. Є. Гуменюк. – Львів : Новий Світ, 2000, 2006. – 360 с.
24. Фурман А. А. Психологія смисложиттєвого розвитку особистості : моногр. / А. А. Фурман. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 508 с.
25. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний : близько 2500 слівник / В. Б. Шапар. – Харків: Прапор, 2005. – 639 с.

15.Електронні інформаційні ресурси

1. <http://nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
2. <http://lucl.lucl.kiev.ua/> Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ)
3. <http://lib.com.ua/> Українська електронна бібліотека
4. <http://www.ukrbook.net/> Книжкова палата України
5. <http://lib.onu.edu.ua/ua/> Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова
6. https://stud.com.ua/77852/psihologiya/vikova_psihologiya підручники онлайн

